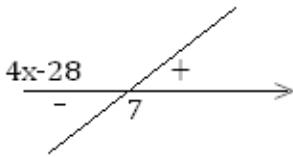
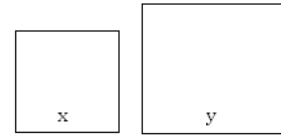

Примена првог извода функције

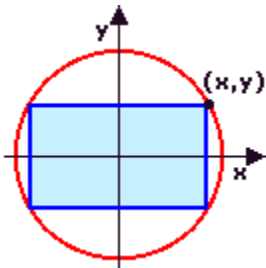
1. Одреди дужине страница два квадрата тако да њихов збир буде 14 а збир површина тих квадрата минималан.

Ре: $x + y = 14$, $P(x, y) = x^2 + y^2$, $P(x) = x^2 + \sqrt{14 - x}$, $P'(x) = 4x - 28$

Први извод је једнак 0 за $x=7$ и у тој тачки долази до промене знака првог извода са $-$ на $+$, тј. функција $P(x)$ прво опада па расте. Дакле, за $x=7$ функција $P(x)$ има минимум. Даље се лако види да је и $y=7$, тј. да су у питању квадрати са страницама истих дужина.

2. Од свих правоугаоника који су уписани у кружницу полупречника r одреди онај који има максималну површину.

Ре: $P(x, y) = 2x \cdot 2y$ и $x^2 + y^2 = r^2$

Од функције са две променљиве $P(x, y)$ елиминацијом једне променљиве, преко датог услова, добијамо функцију једне променљиве $P(x) =$

$$4x\sqrt{r^2 - x^2}$$

$$P'(x) = 4 \frac{r^2 - 2x^2}{\sqrt{r^2 - x^2}}$$

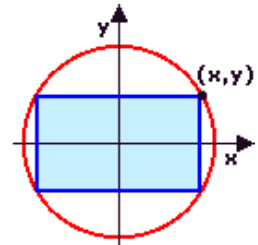
Водећи рачуна о природи проблема и о томе да се посматрана тачка налази у првом квадранту, добијамо $x = y = r\sqrt{2}$.

Дакле, од свих правоугаоника уписаних у дату кружницу максималну површину има квадрат.

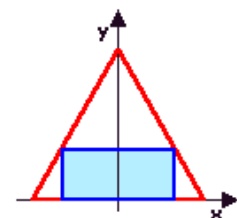
3. Од свих правоугаоника који су уписани у кружницу полупречника r одреди онај који има максималан обим.

Ре: квадрат странице $r\sqrt{2}$

4. Једнакокраки троугао има основицу $2b$ и висину h . Одреди димензије уписаног правоугаоника који има највећу површину.

Ре: димензије уписаног правоугаоника су b и $\frac{h}{2}$

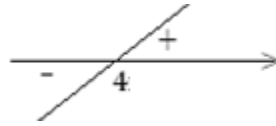
5. Желимо да направимо базен запремине $32m^3$ који је свуда исте дубине и чије дно је облика квадрата, а да при томе потрошимо најмање материјала за облагање пода и страна. Израчунај димензије тог базена.

Ре: Нека је x дужина, а уједно и ширина базена, а h дубина базена. Тада је

$$P = x^2 + 4xh, V = x^2h, h = \frac{32}{x^2}$$

$$P(x) = \frac{x^3 + 128}{x}, P' = 0 \Leftrightarrow x = 4$$

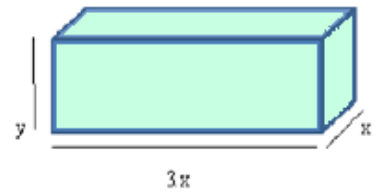
Промена знака првог извода показује да $x=4m$ и $h = 2m$.

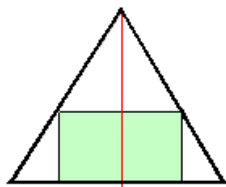
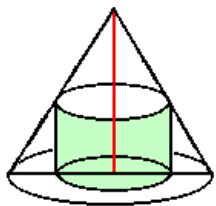
функција има минимум за

6. Одреди x и y тако да површина датог квадра буде минимална ако је запремина $36m^3$.

Ре: $x = 2, y = \dots$

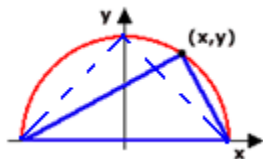
7. Права кружна купа има базу полупречника b и висину H . Које су димензије ваљка максималне запремине који се може уписаног у ту купу.

$$\text{Ре: } \frac{1}{3}H, \frac{2}{3}b$$

(сличност троуглова)

8. Од свих правоуглих троуглова са истом хипотенузом одреди онај који има највећи обим.

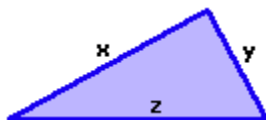

Ре: једнакокраки правоугли троугао

9. Од свих правоуглих троуглова са обимом $2p$ одреди онај који има максималну површину.

Ре:

$$z = \sqrt{x^2 + y^2}, z = 2p - x - y, P = \frac{xy}{2}, P = \frac{2p(x-p)}{x-2p} \quad x_{1,2} = (2 \pm \sqrt{2})/p$$

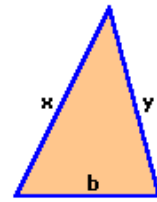
10. Од свих правоуглих троуглова који имају исту површину P одреди онај који има најмањи обим.

$$\text{Ре: } O = x + \frac{2P}{x} + \sqrt{x^2 + 4\frac{P^2}{x^2}}, O'(x) = 0 \Leftrightarrow (x^2 - 2P)(\sqrt{x^4 + 4P^2} + x^2 + 2P) = 0$$

Једнакокраки троугао са катетама $x = y = \sqrt{2P}$ има најмањи обим.

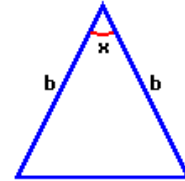
11. Од свих троуглова са истом основицом b и обимом $2p$ одреди онај који има максималну површину.

$$\begin{aligned} \text{Ре: } P(x, y) &= \sqrt{p(p-b)(p-x)(p-y)} \\ y &= 2p - b - x \\ x &= y \end{aligned}$$

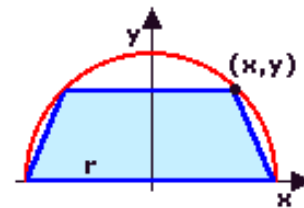
12. Од свих једнакокраких троуглова чији су краци дужине b одреди онај који има максималну површину.

$$\text{Ре: } P = \frac{1}{2}b^2 \sin x, \quad x = \frac{\pi}{2}$$

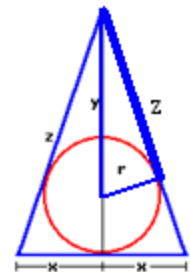
13. Одреди димензије трапеца који се може уписати у полукруг полупречника r тако да му површина буде максимална.

$$\begin{aligned} \text{Ре: } P(x, y) &= (r+x)y \\ P(x) &= (r+x)\sqrt{r^2-x^2} \quad x = \frac{r}{2} \end{aligned}$$

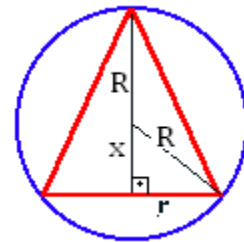
14. Које су мере једнакокраког троугла најмање површине који се може описати око круга полупречника r ?

$$\text{Ре: } P = xy \quad z = \frac{ry}{x} \quad z^2 = r^2 y^2 / x^2 \quad x^2 = \frac{r^2 y}{y-2r} \quad x = r\sqrt{3}$$

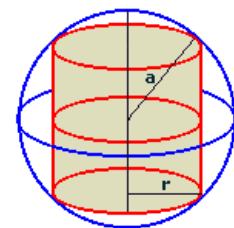
15. Од свих купа уписаних у сферу полупречника R одреди ону која има највећу запремину?

$$\begin{aligned} \text{Ре: } V &= \frac{1}{3}r^2 \pi H, \quad H = r + x, \quad V = \frac{1}{3}(R^2 - (H-R)^2)\pi H \\ V' = 0 &\Leftrightarrow H = \frac{4}{3}R, \quad r = \dots \end{aligned}$$

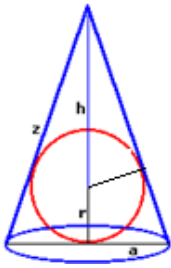

16. Дата је сфера полупречника a . Одреди димензије оног кружног ваљка који се може уписати у ову сферу тако да му површина омотача буде максимална.

$$\text{Ре: } r = \frac{a\sqrt{2}}{2}, \quad H = \dots$$

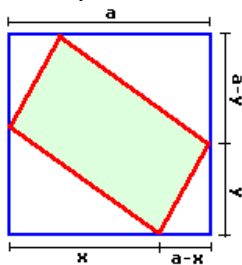

17. Одреди праву кружну купу најмање запремине која се може описати око сфере полупречника r .
 Ре:

18. Одреди димензије правоугаоника (слика) који се може уписати у квадрат странице a тако да му површина буде максимална.

Ре: $x=y=a/2$

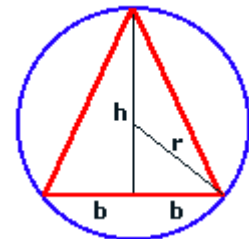

19. Од свих правоугаоника истог обима O одреди онај који има максималну површину.

Ре: квадрат

20. Одреди троугао максималне површине који се може уписати у круг полупречника r .

Ре: $h = \frac{3}{2}r, b = \dots$

21. Од свих правоуглих троуглова са обимом p одреди онај који има најмању хипотенузу.

Ре: $x + y + z = p, x^2 + y^2 = z^2$

$(p - y - z)^2 + y^2 = z^2, z = \frac{p^2 - 2py + 2y^2}{2(p - y)}$

$z' = 0 \Leftrightarrow 2y^2 - 4py + p^2 = 0, y = \frac{2 - \sqrt{2}}{2}p, x = \dots, z = \dots$

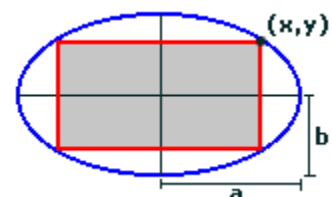

22. Од свих правоуглих троуглова са хипотенузом c , који има максималну површину?

Ре: једнакокраки правоугли троугао са катетама $\frac{c\sqrt{2}}{2}$

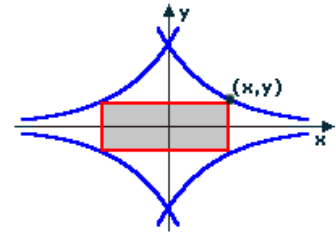
23. Од свих правоугаоника који се могу уписати у елипсу чије су полуосе a и b одреди онај који има максималну површину.

Ре: $P=ab$

24. Одреди правоугаоник максималне површине чија темена се налазе на графицима кривих линија $y=e^x$, $y=e^{-x}$, $y=-e^x$ и $y=-e^{-x}$.

Ре: Теме правоугаоника које се налази у првом квадранту има координате $(1, \frac{1}{e})$.

25. Одреди дужине страница правоугаоника тако да му површина буде максимална а темена му припадају линијама $y=x(a^2-x^2)$ и $y=x(x^2-a^2)$.

Ре: Нацртај! За теме правоугаоника које се налази у првом квадранту је $x = \frac{a\sqrt{2}}{2}$. На основу ове вредности може се израчунати друга координата и дужине страница.

26. Одреди димензије ваљка тако да му обим осног пресека буде дати број O а запремина максимална.

Ре: $H = r = \frac{1}{6}O$

27. Који кружни исечак површине S има најмањи обим?

Ре: $r = \sqrt{S}$

28. Дате су линије $y^2 = 2px$ и $x = a$. Одреди димензије правоугаоника уписаног у област ограничену овим линијама тако да му површина буде максимална.

Ре: $\frac{2}{3}a, 2\sqrt{\frac{2pa}{3}}$

29. Од свих правих кружних конуса површине P одреди онај чија је запремина максимална.

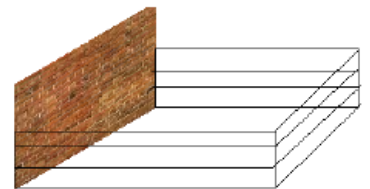
Ре: $V = \frac{1}{3}r^2\pi\sqrt{\left(\frac{P}{r\pi} - r\right)^2 - r^2} = \frac{1}{3}\sqrt{r^2P^2 - 2r^4\pi P}$, $r = \frac{1}{2}\sqrt{\frac{P}{\pi}}$

30. На параболу $y = x^2$ одреди тачку која је најмање удаљена од праве $y = 2x - 4$.

Ре: $A(1,1)$

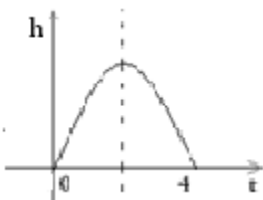
31. Потребно је направити ограду дужине $16m$ да би се оградио простор облика правоугаоника максималне површине тако да једна тог ограђеног простора буде већ постојећи зид. Израчунај димензије тог правоугаоника тако да ограђена површина буде максимална.

Ре: $4, 4$ и 8

32. Лопта бачена у вис достиже висину $h[m]$ за време $t[s]$ по формули $h = 4t - t^2$. Израчунај време потребно да лопта постигне максималну висину и одреди је.

Ре: $2s, 4m$

33. Одреди тачку (тачке) на графику функције $y = x^2$ која је најближа тачки $A\left(0, \frac{3}{2}\right)$.

Ре: (1,1) и (-1,1)

34. Одреди максималну запремину ваљка ако је збир висине и полупречника 24.

Ре: 2048π

35. Кутија са поклопцем облика квадра има запремину 72cm^3 . Дужина кутије је 2 пута већа од ширине. Израчунај висину кутије тако да количина материјала за њену израду буде најмања.

Ре: 3, 4 и 6

36. У једнакокраки правоугли троугао чије су катете дужине a уписан је правоугаоник тако да му две странице леже на катетама а једно теме на хипотенузи. Од свих таквих правоугаоника одреди обим оног чија је површина максимална.

Ре: $2a$

37. (ФОН) У правоугли троугао чије катете имају дужине a и b уписан је правоугаоник максималне површине тако да му једна страница припада хипотенузи триугла. Одреди дужине страница тог правоугаоника.

Ре: $\frac{\sqrt{a^2+b^2}}{2}$, $\frac{ab}{2\sqrt{a^2+b^2}}$

38. (ФОН) Дужина странице квадрата ABCD је 1cm . Нека су Е и F тачке редом на страницама AD и AB такве да је $AE=AF$ и да је површина четвороугла CDEF максимална. Израчунај површину четвороугла CDEF.

Ре: $\frac{5}{8}$